

Innst. S. nr. 111

(2000-2001)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag frå stortingsrepresentant John Dale om at Stortinget skal få seg førelagt planen om å etablere eit forvaltingsområde for ulv

Dokument nr. 8:8 (2000-2001)

Til Stortinget

FORSLAGET

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringa om å leggja fram for Stortinget forslag til nytt forvaltingsområde for ulv."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Anders Hornslien, Rolf Terje Klungland, lederen Tore Nordtun og Torny Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Kristelig Folkeparti, Hilde Frafjord Johnson og Bror Yngve Rahm, fra Høyre, Bent Høie og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, og fra Venstre, Gunnar Kvassheim, vil vise til St.meld. nr. 35 (1996-1997) og Inst. S. nr. 301 (1996-1997) der det henvises til Norges forpliktelser i henhold til Bern-konvensjonen og Stortingets tilslutning til målsetningen om vern av ulv i Norge.

Flertallet har merket seg forslaget fra representanten John Dale om at planen om å etablere et forvaltingsområde for ulv skal forelegges Stortinget for behandling.

Med bakgrunn i at Regjeringens forslag til forvaltningsplan medfører at flere fylker for fremtiden vil bli leveområder for ulv, har flertallet forståelse for ønsket om medinnflytelse over hvilke områder som skal inkluderes i den planlagte forvaltningsplanen. Dette er forståelig også utfra det konfliktnivå som finnes i de berørte områdene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti,

Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, er imidlertid av den oppfatning at dette er et spørsmål av forvaltningsmessig karakter, og som det derfor tilligger forvaltningen ved Regjeringen å avklare. Dette flertallet er opptatt av at det ikke skapes uklarhet om ansvarsforholdene mellom regjering og Storting.

Dette flertallet vil dessuten understreke at fastsettelse av denne type forvaltningsplaner krever en kompetanse som Stortinget ikke i tilstrekkelig grad har. Dette gjelder både i forhold til nivået for en levedyktig bestand av ulv i Norge, vurderingen av forvaltningsmodeller og oppfølgingen av disse. Dette flertallet kan derfor ikke gi sin tilslutning til forslaget om å bringe denne saken inn for Stortinget.

Dette flertallet vil likevel fremheve enkelte forhold knyttet til ulveforvaltningen og gi visse føringer for Regjeringens videre behandling av saken:

- Etablering av ulvegrupper i for store geografiske områder kan bidra til ytterligere problemer knyttet til forvaltning og kontroll av bestanden. Dette flertallet legger til grunn at forvaltningsområdet på den ene siden bør avgrenses så mye at konfliktene kan reduseres til et minimum. På den annen side bør ikke området avgrenses mer enn at det over tid gis mulighet til en byrdefordeling mellom ulike områder innenfor forvaltningsområdet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Venstre, fremmer på dette grunnlag følgende forslag:

"Det geografiske området for den nye forvaltningsplanen for ulv avgrenses så mye at konfliktene kan reduseres til et minimum innenfor målsetningen om levedyktig bestand av ulv i Norge."

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil videre fremheve følgende:

- Etableringen av et forvaltningsområde for ulv krever et gjennomarbeidet opplegg for hvordan man tenker seg dette fungere i praksis, og konsekvensene for de områder som er planlagt innlagt i forvaltningsområdet. Det bør også avklares hvilke økonomiske kostnader en slik plan vil utløse. Dette flertallet ber Regjeringen på en egnet måte redegjøre for Stortinget om dette. Dette flertallet er kjent med at fylkesmennene har fått i oppdrag å utarbeide detaljerte fylkesvise forvaltningsplaner for alle store rovdyr, herunder ulv, i løpet av 2001. Forvaltningsplanene skal utarbeides i et nært samarbeid med kommunene og andre berørte parter, og være fylkenes eget verktøy for gjennomføringen av rovdyrpolitikken. Gjennom arbeidet med forvaltningsplanene skal konflikter kartlegges og tiltak planlegges. Når det gjelder ulv vil det også innenfor forvaltningsområdet være aktuelt å klarlegge hvilke områder som er mindre egnet og hvilke områder som er mer egnet for familiegrupper med ulv.
- Dette flertallet vil understreke at etableringen av egne forvaltningsområder for ulv må innrettes slik at det todelte målet om aktiv utnyttelse av utmarksområder og reproduserende bestander av rovdyr blir ivarettatt. På virkemiddelsiden, f.eks. ved bruk av BU-midler, bør det ikke legges andre begrensninger enn det som strengt tatt er nødvendig for å sikre dette målet.
- Det er naturlig at Stortinget får en gjennomgang av hvordan forvaltningsplanen har fungert etter en tids iverksettelse. Dette flertallet vil derfor be om at Regjeringen i den nye stortingsmeldingen (jf. innstilling til Dokument nr. 8:18 (2000-2001)) kommer tilbake med en vurdering av erfaringene med ulveforvaltningen, og at en konsekvensanalyse fremlegges så raskt som mulig etter at de fylkesvise forvaltningsplaner foreligger, og senest i løpet av første halvår 2002.

Komiteen vil vise til at konfliktnivået i forhold til rovdyrspørsmålet er voksende. Dette gir seg bl.a. utslag i økende mistillit mellom forvaltningen, utmarksnæringene og verneinteressene. Mange gir også uttrykk for at de ikke blir tatt på alvor i rovdyrdebatten og at frykt, depresjon og andre psykiske problemer følger i kjølvannet av ulvens tilstedeværelse. Spesielt gjelder dette i befolkningstette områder hvor ulven til tider ferdes nær opp til bebyggelse og bosetting.

Komiteen mener at disse reaksjonene for noen er reelle hverdagsproblemer som må tas på alvor, i erkjennelsen av at dette ikke i tilstrekkelig grad har

vært gjort tidligere. Selv om dette ikke skal være noe avgjørende forvaltningsmessig kriterium, ønsker komiteen likevel en sterkere fokusering på disse problemene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil be Regjeringen vurdere tiltak med sikte på å avhjelpe dette, slik det fremgår av vedtak IV.

På denne bakgrunn anbefaler flertallet at forslaget fremsatt i Dokument nr. 8:8 (2000-2001) avvises.

Komiteen sine medlemmer frå Framstegspartiet og medlemen frå Senterpartiet, John Dale, meiner svært mange omsyn talar for at Regjeringa legg fram for Stortinget forslag til nytt forvaltningsområde for ulv. Det kan såleis med rette reisast tvil om forslaget er i tråd med dei oppfatningar og forestillingar som rådde i Stortinget då hovudlinene for rovdyrpolitikken vart drøfta. Seinare har det òg vist seg at det har vore uråd å fylgja opp viktige prinsipp i rovdyrmeldinga. M.a. har det ikkje vore mogeleg å nå det todelte målet om aktive utmarksnæringar og reproduserande rovdyrbestandar. Desse erfaringane tilseier at Stortinget på nytt får høve til å vurdere bruken av kjerneområder og soneringsplanar. Desse medlemene har merka seg at komiteen klart har påvist at målsettinga om ei balansert rovdyrforvaltning ikkje er fylgd opp. Eit fleirtal i komiteen meiner det bør fremjast ei ny melding om rovdyrpolitikken, der også bruken av kjerneområde vert handsama. Dette viser at det i Stortinget rår uvisse om viktige synspunkt og prinsipp som vart lagt til grunn for rovdyrpolitikken i handsaminga av St.meld. nr. 35 (1996-1997). Alt talar for at ulvesoneringsplanen blir drøfta og forankra i Stortinget.

Desse medlemene vil vidare peika på at Stortinget bør få kjennskap til dei fylgjer forslag til forvaltningsområde for ulv vil få for utmarksnæringar, ressursutnytting, økologi, dyrevern og trivselen i mange lokalsamfunn. Det er serleg grunn til å understreke at folk opplever frykt som eit stigande trugsmål i sin kvardag. Stortinget bør også få kjennskap til kva kostnader praktiseringa av ein forvaltningsplan vil måtte få, og også til omfanget av framtidige erstatningar.

Desse medlemene har merka seg at fleirtalet i komiteen ber Regjeringa avgrense det geografiske leveområdet for ulv "... så mye at konfliktene kan reduseres til et minimum". Jamvel om eit slikt fråsegn er eit vitnemål om at konfliktnivået er sterkt stigande, vil desse medlemene påpeike at Regjeringa gjennom vedtak av forslaget vil få fullmakter til å avgjere spørsmålet på eiga hand, i strid med det forslaget Senterpartiet sin medlem har sett fram i Dokument nr. 8:8 (2000-2001).

Desse medlemene kan difor ikkje akseptere at soneringsplanen for ulv vert rekna som eit forvaltnings-spørsmål som Regjeringa skal avklare på eiga hand.

Desse medlemene er ikkje samd i at ei drøfting av planen for forvaltingsområde for ulv i Stortinget vil skape uklåre tilhøve mellom Storting og Regjering. Sett frå eit prinsipielt synspunkt er forvaltingsplan for ulv eit godt døme på saker Stortinget bør ta stilling til. Så vel prinsippa bak planen, omfanget av planen og fylgjene av den bør drøftast i Stortinget. Desse medlemene vil minna om at det knyter seg stor offentleg interesse til saka. Men mange gjev uttrykk for at dei ikkje blir tekne på alvor i rovdyrdebatten, og at frykt, depresjon og andre psykiske problem gjer seg gjeldande i aukande grad, også i område der det bur mykje folk. Framtidige forvaltingsløysingar må difor sikrast god demokratisk forankring.

Desse medlemene har merka seg at komitéfleirtalet uttalar fylgjande:

"Denne typen forvaltningsplaner krever en kompetanse som Stortinget ikke i tilstrekkelig grad har. Dette gjelder i forholdet til nivået for levedyktig bestand av ulv i Norge, vurderingen av forvaltningsmodeller og oppfølgingen av disse."

Desse medlemene tek sterk avstand frå eit slikt synspunkt, og vil minne om at dei aktuelle planane utløyser store interessekonflikter. Slike kan ikkje overlatast til byråkratar og ekspertar. Spørsmålet om kva som er eit akseptabelt konfliktnivå kan berre avgjerast på politisk plan.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til aktuelle problemstillinger knyttet til foreslått uttak av bl.a. to ulveflokker, og viser til begrunnelse for motstand mot dette i sin særmerknad i forbindelse med behandlingen av Dokument nr. 8:92 (1999-2000).

Dette medlem vil for øvrig gå imot vedtak II i denne innstillingen.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet:

Stortinget ber Regjeringa om å leggja fram for Stortinget forslag til nytt forvaltingsområde for ulv.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

Dokument nr. 8:8 (2000-2001) - forslag frå stortingsrepresentant John Dale om at Stortinget skal få seg førelagt planen om å etablere eit forvaltingsområde for ulv - avvises.

II

Det geografiske området for den nye forvaltningsplanen for ulv avgrensnes så mye at konfliktene kan reduseres til et minimum innenfor målsettingen om levedyktig bestand av ulv i Norge.

III

Regjeringen bes på egnet måte legge frem for Stortinget en konsekvensanalyse av forvaltningsplanen, herunder forhold knyttet til økonomi og forvaltningspraksis i de aktuelle områdene planen omfatter, så raskt som mulig etter at de fylkesvise forvaltningsplaner foreligger, og senest i løpet av første halvår 2002.

IV

Stortinget ber Regjeringen vurdere og igangsette tiltak for å avhjelpe de menneskelige omkostninger som er knyttet til rovdyrpolitikken, herunder frykt og andre psykiske belastninger, redusert trivsel og nedsatt livskvalitet for deler av befolkningen i rovdymære områder.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 25. januar 2001

Tore Nordtun
leder

Bror Yngve Rahm
ordfører og sekretær